

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΛΛΟ - ΠΑΣΟΚ - 2

**ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

**η Αριστερά και το
σύγχρονο σοσιαλιστικό αίτημα**

---

5. Η Παραδοσιακή Αριστερά και με τη μεταρρυθμιστική της μορφή, και με την επαναστατική αλλά και σ' όλες τις τελευταίες ανανεωτικές, αναθεωρητικές της εκφάνσεις, κινήθηκε μέσα στα πλαίσιας της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Είτε προώθησε απλώς τη δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος (δυτική σοσιαλδημοκρατία), είτε διεύθυνε το μοντέλο κρατικής σωσώρευσης (υπαρκτός σοσιαλισμός), είτε πρόβαλε έντονα εθνικιστικά ή θρησκευτικά χαρακτηριστικά (περιφερειακά πειράματα), δανείστηκε ουσιαστικά την ιδεολογία της ανάπτυξης από τον καπιταλισμό. Δεν αμφισβήτησε τον "παραγωγισμό", τις οικονομικές δομές και σχέσεις, αγνόησε το πανίσχυρο εποικοδόμημα, κατάντησε ένα οικονομικό σύστημα.

Ο "ανθρωπος-μηχανή" υποταγμένος στο πανίσχυρο κράτος-κόμμα ζήλωσε τη δόξα του "ελεύθερου ιδιώτη".

Αυτή είναι η μεγάλη Ηττα.

Η Αριστερά ήταν και είναι προοδευτική και προωθητική δύναμη κυρίως μέσα στον "καπιταλιστικό χώρο" ή ακόμη και σαν "αντίπαλο δέος" της άλλης πλευράς. Ταυτίστηκε με τις κοινωνικές διεκδικήσεις και κατακτήσεις.

Ο σοσιαλισμός, όμως, ΟΧΙ. Δεν υπήρξε ιστορικά ως τώρα.

Γιατί δεν το ομολογούμε; Ούτε η αγορά καταργήθηκε, ούτε το κράτος αποδυναμώθηκε, ούτε κοινωνική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής συντελέσθηκε.

Η κρίση της Αριστεράς κατά συνέπεια είναι κρίση φυσιογνωμίας και στρατηγικής, είναι κρίση ιδεολογίας και προοπτικής και όχι ένα συγκυριακό και εφήμερο φαινόμενο.

Η έξοδος από αυτή απαιτεί ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ απαιτεί ΕΝΑ ΝΕΟ ΕΝΤΕΛΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΡΦΩΜΑ, μια ΑΛΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

6. Το ΠΑΣΟΚ με την εμφάνισή του επιχείρησε μια ριζοσπαστική κριτική προς το σύνολο της Παραδοσιακής Αριστεράς και οριοθέτησε μια πρόταση δημοκρατικού δρόμου όχι χωρίς αντιφάσεις και ανακολουθίες. Παρά τον αρχικό τελεολογικό χαρακτήρα που έδωσε στην σοσιαλιστική πρόταση (με αποκορύφωμα το "στις 18 σοσιαλισμός"), την υπερεκτίμηση του εθνικού δρόμου μπροστά στη διεθνοποίηση της αγοράς, τη λογική της "αυτάρκειας" και της "αυτοδυναμίας", δεν ήταν οι ιδέες, η στρατηγική και οι αντιφάσεις της πρότασης που αποδοκιμάστηκαν ή έχασαν τον επίκαιρο χαρακτήρα. Αντίθετα η παραδοσιακή πολιτική και πρακτική μπήκε από το παράθυρο στη νομή και διαχείριση της εξουσίας και στρογγυλοκάθισε στο σαλόνι. Αυτό μας κρατά καθηλωμένους και σηματοδοτεί την πολύχρονη κρίση μας. Γι' αυτό η κρίση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι εντελώς διαφορετική από την κρίση των παραδοσιακών κομμάτων της Αριστεράς.

*

7. Και λοιπόν;
Τι έχουμε να προτείνουμε όσοι ισχυριζόμαστε ότι υπάρχει και είναι δραματικά επίκαιρο το σύγχρονο σοσιαλιστικό αίτημα σε πείσμα της κρίσης;

Το καινούριο δεν μπορεί να είναι ξανά και απλά ένα Οικονομικό Σύστημα για την παραγωγή και την κοινωνία, μια Ταξική ή Υπερ-ταξική Πρόταση για τη διακυβέρνηση και την πολιτική, ένα "Κόμμα-Πρωτοπορία" ή "Κόμμα-Τεχνική Διευθυνση" για τους πολίτες και τους λαούς.

Κατά συνέπεια δεν μπορούν να το περιγράψουν επαρκώς ήδη δοκιμασμένες, οριοθετημένες και ιστορικά φορτισμένες λέξεις-σύμβολα που αντικειμενικά το εγκλωβίζουν "εντός των τειχών" της παράδοσης.

Δεν εξαντλείται στον "εκσυγχρονισμό" που όλοι τον επικαλούνται και όλοι διαφορετικά τον εννοούν.

Δεν στέκεται στην "αυτοδιαχείριση" και την αρνητική διεθνή εμπειρία που την υποβάθμισε σε οικονομικό σύστημα.

Δεν περιορίζεται στην "κοινωνικοποίηση" και την εγχώρια τραυματική της ιστορία.

Δεν περιγράφεται με όρους υπερβολικά "εθνικούς" σε ένα "διεθνικό" περιβάλλον όπως η "αυτοδύναμη ανάπτυξη".

Δεν εκφράζεται με την πανταχού παρούσα "συναίνεση" υπεράνω των πραγματικών αντιθέσεων

Δεν αρκείται στην επαναφορά από το παρελθόν ιστορικά σηματοδοτημένων λέξεων όπως το "κοινωνικό συμβόλαιο" ή η "αναγέννηση", ή η "μεταρρύθμιση". Αυτές οι λέξεις μπορούν να περιγράψουν σύγχρονες ανάγκες, επι μέρους επιλογές ή να οριοθετήσουν προγραμματικές διακηρύξεις. Δεν μπορούν όμως να εκφράσουν το καινούριο, το ριζικά διαφορετικό.

*

8. Το Καινούριο οφείλει και πρέπει να είναι μια ολοκληρωμένη πρόταση ζωής: ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μια πρόταση που περιγράφει όχι το άδηλο τέλος μιας πορείας, αλλά το πώς, με ποιές αξίες, σε ποιά κατεύθυνση θα διατηρηθεί και θα καλυτερεύσει η ζωή στον πλανήτη. Που αρνείται την παντοδύναμη ηγεμονία του "παραγωγισμού" και επαναφέρει στην πρώτη γραμμή το Ιδεολογικό, το Κοινωνικό, το Πολιτιστικό κάτω από το φώς της σύγχρονης γνώσης και του οριστικού τέλους του δογματισμού.

Μια πρόταση που επανασυνδέει την Οικονομία με την Πολιτική και την Κοινωνία. Τη βάση με το εποικοδόμημα. Το ταξικό με το διαταξικό. Το ατομικό με το συλλογικό. Το ιδιωτικό με το κοινωνικό. Το τοπικό με το περιφερειακό. Το εθνικό με το διεθνικό.

Μια πρόταση που ανοίγει μια νέα εποχή Ανθρωπισμού στον αιώνα της επικοινωνίας και του ηλεκτρονικού διεθνισμού για να αντισταθεί στη ζοφερή προοπτική της βαρβαρότητας. Που μένει φανατικά προσηλωμένη στην Ειρήνη, τη Ζωή, την Κοινωνική Δικαιοσύνη, τη Δημοκρατία, την Ισότητα, την Ελευθερία. Που πιστεύει και αγωνίζεται για την άρση των ανισοτήτων, την πιο δίκαιη κατανομή του πλούτου και του κοινωνικού πλεονάσματος. Που υποτάσσει τη γνώση και την τεχνολογία στην κοινωνική ανάγκη και όχι αντίστροφα.

Μια πρόταση που οδηγεί από την "δι' αντιπροσώπων εκπροσώπηση" στην άμεση δημοκρατία. Από το κράτος στην κοινωνία. Από την εκτελεστική εξουσία στους δημοκρατικούς θεσμούς. Από τον καταναγκασμό στην ελευθερία της επιλογής. Από τον "άνθρωπο-μηχανή" και τον "ελεύθερο ιδιώτη" στον ολοκληρωμένο πολίτη.

Μια πρόταση που κατοχυρώνει το αναφαίρετο πια δικαίωμα του πολίτη στη γνώση, την επικοινωνία, την απασχόληση, τη συμμετοχή, τον πολιτισμό, τον ελεύθερο χρόνο.

*

9. Δίπλα στα παραδοσιακά προοδευτικά αιτήματα νέες απαιτήσεις και προτεραιότητες κάνουν την εμφάνισή τους.

- Η αποδοχή των κανόνων της αγοράς συνυπάρχει με την διεύρυνση του κοινωνικού ελέγχου, η επικράτηση ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων στον ανταγωνισμό με τον δημοκρατικό προγραμματισμό, η ιδιωτική πρωτοβουλία με συλλογικές μορφές οργάνωσης της παραγωγής.
- Η Ανθρώπινη Πόλη πρέπει να απαντήσει στην κρίση των πόλεων.
- Η Ποιότητα Ζωής πρέπει να απαντήσει στην κρίση του τρόπου ζωής των πολιτών.
- Η Κοινωνία Αλληλεγγύης πρέπει να απαντήσει στην κρίση του Κοινωνικού Κράτους.
- Η Αυτόνομη Περιφέρεια πρέπει να απαντήσει στην κρίση του συγκεντρωτικού και γραφειοκρατικού κράτους.
- Η Οικολογική Ισορροπία πρέπει να απαντήσει στην κρίση της σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον και τη φύση.
- Ο Κοινωνικός Ανθρώπος πρέπει να απαντήσει στην κρίση του "μοναχικού ιδιώτη".

Όλα αυτά αποτελούν προσδιοριστικά στοιχεία που διαχωρίζουν την προοδευτική πρόταση από τη συντηρητική και οριοθετούν το σύγχρονο σοσιαλιστικό αίτημα. Το που, με ποιούς και πως αφορά εμάς ως σύγχρονο προοδευτικό κόμμα, την κοινωνία μας, τη χώρα μας, την ευρωπαϊκή προοπτική. Πριν απ' όλα όμως ας ανιχνεύσουμε το έδαφος εφαρμογής αυτής της πρότασης.
